

דיני ממונות פרק ראשון סנהדרין יז.

מוגש מאת 'הקו החרדי'

יז.

סנהדרי גדולה היתה של ע"א ר"י של ע'

טעם המחלוקת דוהתיצבו שם עמך, רבנן: ואתה עמם. ולר"י: עמך - משום שכינה. ונשארו אתך במשא העם, רבנן: ואתה עמם. ור"י: אתך - בדומין לך. רבנן: ותקל מעליך ונשארו אתך ולמדיים סנהדרי גדולה מכסנהדרי קמנה.

וישארו שני אנשים במקנה

ת"ר:

א. יש אומרים בקלפי נשתיירו.

שבשעה שאמר הקב"ה למשה אספה לי שבועים איש מזקני ישראל כיצד אעשה? אברור ששה מכל ושבת - נמצאו ב' יתירים, אברור חמשה חמשה מכל שבת ושבת - נמצאו עשרה חסרים, אברור ו' משבט זה ה' משבט זה - הריני מטיל קנאה בין השבטים, בירר ששה ששה, והביא ע"ב פיתקין, על שבועים כתב זקן ושנים מה עשה?

הניח חלק, בללן ונתנן בקלפי, א"ל: בואו וטלו פיתקיכם! כל מי שעלה בידו זקן אמר: כבר קידשך שמים, מי שעלה בידו חלק - אמר: המקום לא חפיץ בך, אני מה אעשה לך? ולקחת חמשת חמשת שקלים לגלגלת, אמר משה: כיצד אעשה אם אומר לו תן לי פדיונך וצא - יאמר לי: כבר פדאני בן לוי. הביא 22,000 פיתקין, וכתב עליהן בן לוי, ועל 273 כתב חמשה שקלים, בללן ונתנן בקלפי. אמר להן: טלו פיתקיכם. מי שעלה בידו בן לוי - אמר לו: כבר פדאך בן לוי. מי שעלה בידו חמשת שקלים, - אמר לו: תן פדיונך וצא.

ב. ר"ש: במקנה נשתיירו.

בשעה שא"ל הקב"ה למשה: אספה לי שבועים איש. אמרו אלדד ומידד: אין אנו ראויין לאותה גדולה, אמר הקב"ה: הואיל ומיעטתם עצמכם - הריני מוסיף גדולה על גדולתכם. ומה גדולה הוסיף להם - שהנביאים כולן נתנבאו ופסקו, והם נתנבאו ולא פסקו.

ומה נבואה נתנבאו?

אמרו: משה מת, יהושע מכניס את ישראל לארץ.

א. מר"א על עסקי שליו הן מתנבאים, עלי שליו, עלי שליו!

ב. ר"ג על עסקי גוג ומגוג היו מתנבאין, שנא אשר דברתי בימים קדמונים ביד עבדי נביאי ישראל הנבאים בימים ההם שנים להביא אתך עליהם וגו', אל תיקרי שנים אלא שנים. אלו שנים נביאים שנתנבאו בפרק אחד נבואה אחת - הוי אומר אלדד ומידד.



כל הנביאים כולן נתנבאו ופסקו, והן נתנבאו ולא פסקו.

לא מויתנבאו ולא יספו. - אלא מעתה קול גדול ולא יסף, הא לא פסק הוא!

אלא: ויתנבאו, ושם: מתנבאים - עדיין מתנבאים והולכים.

למ"ד משה מת - היינו דאדני משה כלאם.

למ"ד הנך תרתי, כלאם - דא"ז דרך ארץ, כתלמיד המורה הלכה בפני רבו.

למ"ד הנך תרתי - היינו דמי יתן, ולמ"ד משה מת - לא סיימוה קמיה.

כלאם - א"ל: הטל עליהן צרכי ציבור, והן כלין מאיליהן.

מניין להביא עוד שלשה.

ר"א סוף סוף, לרעה לא שייך על פי שנים,

אי י"א מזכין וי"ב מחייבין - חד הוא אי י' מזכין וי"ג מחייבין, - ג' הן!

אלא: א. רק במוסיפין, ולכו"ע, ב. ובסנהדרי גדולה וכו"י דשבועים.

ואמר רבי אבהו: במוסיפין עושין בית דין שקול לכתחילה, פשיטא!

קמ"ל שאם אמר איני יודע כמי שאינו, ואי אמר טעם לא שומעין לו

רב כהנא: סנהדרי שראו כולן לחובה - פוטרין אותו.

כיון דגמירי הלנת דין למצוא לו זכות, וכאן לא יחפשו אחר זכות.

א. רי"ז: אין מושיבין בסנהדרי אלא בעלי קומה, ובעלי חכמה, ובעלי מראה, ובעלי זקנה, ובעלי כשפים, ויודעים בשבועים לשון, שלא תהא סנהדרי שומעת מפי המתורגמן.

ב. ר"י מרב: אין מושיבין בסנהדרין אלא מי שיודע לטהר את השרץ מן התורה.

רב: אני אדון ואטהרנו; ומה נחש שממית ומרבה טומאה - טהור, שרץ שאינו ממית ומרבה טומאה - ק"ו דטהור?

- ולא היא, מירי דהוה אקוץ בעלמא שיכול להרוג ואינו נטמא.

ג. ר"י רב: כל עיר שאין בה שנים לדבר ואחד לשמוע - אין מושיבין בה סנהדרי.